

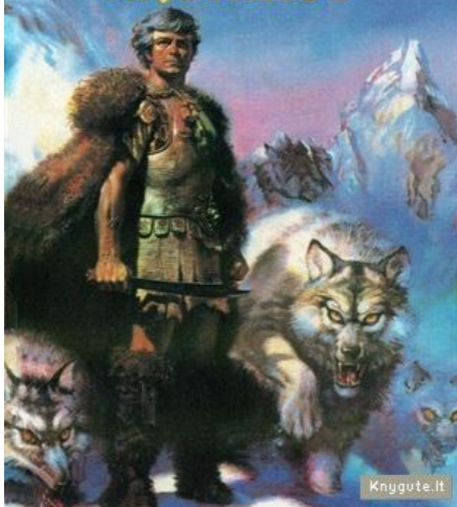
F

Pasaulinės fantastikos Aukso fondas

29

Michael Moorcock

KORUMO KRONIKOS

Michael Moorcock
KORUMO KRONIKOS
Fantastiniai romanai

Korumas Džailinas Irsis, Princas
Raudona Mantija, gindamas
paskutiniusius Žemės žmones
kaunasi su Foi-Mjėrais,
siaubingaisiais Limbo dievais, su
gyvais numirėliais gulegais bei
kitomis išsigimusiomis būtybėmis.

Iš anglų kalbos vertė JOLANTA KOROLKOVAITĖ
Serija "Pasaulinės fantastikos Aukso fondas"
29 tomas. Serija įkurta 1990 m.

Michael Moorcock

THE BULL AND THE SPEAR

THE OAK AND THE RAM

London, Granada, 1981

Viršelis dailininko Boriso Vallejo

Copyright © by Michael Moorcock, 1973

Vertimas į lietuvių kalbą © leidykla "Eridanas", 1995

Elektroninė versija © Knygute.lt, 2012

Turiny

JAUTIS IR IETIS

AŽUOLAS IR AVINAS

JAUTIS IR IETIS

Įžanga

Tais laikais buvo šviesos vandenynai ir miestai danguje, ir laukiniai bronzos paukščiai. Aukštesni už pilis maurojo ir baubė raudoni galvijai. Juodose upėse nardė šaižiai ūkaujančios smaragdo būtybės. Tai buvo laikai dievų, su visa savo galybe nužengusių į Žemę; milžinų, klaidžiojančių vandenyse; tamsiųjų jėgų laikai ir beminčių dvasių, kurias iššokti galėjo liguista sąmonė ir kurios išnykdavo, tik gavusios savo siaubingą kruvinąją auką; magijos, šmėklų, kintančios gamtos, beprotiškų paradoksų, išsipildančių sapnų ir realybe virstančių košmarų laikai.

Turtingi įvykių ir niūrūs laikai. Kalavijų Valdovų laikai. Laikai, kada geso dviejų amžinų priešų, vadagų ir nadragų, civilizacija. Laikai, kai atsirado Žmogus, baimės vergas, nežinąs, jog labiausiai jis bijo savęs. Ir tai buvo lygiai taip pat juokinga, kaip ir visa kita, susiję su Žmogumi (kuris anuomet savo giminę pavadinė mabdenais).

Mabdenai gyveno trumpai ir greitai daugino-

si. Amžių tėkmėje jie paplito vakariniame žemyne, kuriame ir atsirado, tačiau dar šimtmetį ar du per savo prietaringumą nesiuntė laivų į vadagų ir nadragų žemes. Bet štai, nesulaukę deramo dėmesio, mabdenai įsidrąsino. Juos graužė pavydas senosioms rasėms; juos svilino įniršis.

Vadagai ir nadragai nieko neįtarė. Daugiau kaip milijoną metų gyveno jie planetoje, kurioje dabar, atrodė, pagaliau įsiviešpatavo ramybė. Jie buvo girdėję apie mabdenus, tačiau telaikė juos nauja gyvūnų rūšimi. Senu įpročiu vis dar skersakiuodami vieni į kitus, vadagai ir nadragai kiauras valandas gilinosi į abstrakcijas, svarstė, mąstė ir kūrė meno šedevrus. Išmintingos, kupinos vidinės ramybės senosios rasės negalėjo patikėti, kad pasaulyje bręsta permainos. Ir todėl, kaip tai visada būna, nepastebėjo jų grėsmingų žingsnių.

Seni priešai nesikeitė žiniomis, nors paskutinio jų mūšio gaisrai išblėso prieš daugelį šimtmečių.

Vadagai gyveno pavienėmis šeimomis pilyse, išsimėčiusiose po visą kontinentą, kurį jie pavadino Bro-an-Vadagu. Šios šeimos nepalaikė tarpusavyje jokių ryšių, nes vadagai jau seniai buvo praradę bet kokį polinkį kelionėms. Nad-

ragai gyveno miestuose, išaugusiuose į šiaurės vakarus nuo Bro-an-Vadago tyvuliuojančios jūros salose. Jie taip pat nemėgo bendrauti, netgi su savo artimaisiais. Abi rasės tarėsi esančios nepažeidžiamos. Ir abi jos klydo.

Atsiradę žmonės dauginosi ir plito po visą pasaulį kaip maras. Šis maras naikino senąsias rases, kur besutikęs jas savo kely. Žmogus sėjo ne tik mirtį, bet ir baimę. Jis apgalvotai vertė senąjį pasaulį griuvėsių ir kaulų krūvomis. Pats to nesuvokdamas, jis tiek privirė košės, jog visų nelaimių masto nesugebėjo aprepti nė Didžiųjų Senujų Dievų protas.

Ir Didžiuosius Senuosius Dievus taip pat nusmelkė baimė.

O Žmogus, baimės vergas, įžūlus dėl savo nemokšiškumo, klupinėdamas tęsė juodus darbus. Jis buvo aklas savo niekingų tikslų iššauktoms negandoms. Be to, Žmogus turėjo ribotus pojūčius ir nesuvokė Visatos didybės. Tuo tarpu vadagai ir nadragai galėjo regėti bei pasiekti svetimus pasaulius, jų pavadintus Penkiais Matmenimis Jie žinojo esant bei mokėjo naudotis ir kitais nesuskaičiuojamais matmenimis - ne tik šiais Penkiais, kuriais skrieja mūsų Žemė.

Atrodė siaubinga neteisybė, kad šios išmin-

tingos rasės turi žūti nuo nevykėlių mabdenų, dar beveik gyvūnų, rankos. Tai priminė plėšrių grifų puotą ir kivirčius prie pakirsto jauno poeto, kuris draskomas jų, sustingusiu žvilgsniu grimzta į nebūtį, savo žudikų nesuprastas, nepripažintas ir neįvertintas.

"Jeigu jie brangintų tai, ką pavogė, jeigu suvoktų, ką sunaikino, aš nusiraminačiau", - pareiškė vienas senas vadagas pasakojime "Paskutinioji rudens gėlelė".

Tai buvo siaubinga neteisybė.

Sukūrusi Žmogų, Visata išdavė senąsias rases.

Tai buvo amžina ir, deja, nebepataisoma skriauda. Gyva būtybė gali suvokti ir mylėti Visatą, tačiau Visata negali suvokti ir mylėti gyvų būtybių. Ji nemato skirtumo tarp įvairių gyvybės formų. Jai - visos lygios. Nė viena nenusipelno ypatingos malonės. Visata, apsiginklavusi materija ir kupina kūrybinių galių, kuria. Ji negali valdyti tų, kuriuos sukuria, ir jos sukurtieji negali valdyti Visatos (daugelis tik apgaudinėja save, manydami priešingai). Tam, kas keikia jos kūrinis, Visata kurčia. Tas, kuris kovoja su ja, bando sunaikinti nesunaikinama. Tas, kas gniaužia kumščius, grūmoja akloms žvaigždėms.

Tačiau tai nereiškia, jog Visatoje neliko nieko, kas kautųsi už teisybę ir bandytų įveikti neįveikiama.

Tokių būtybių visuomet bus, ir tarp jų atsiras nemaža išminčių, kurie nepanorės tikėti Visatos abejingumu.

Princas Korumas Džailinas Irsis - vienas iš jų. Bene paskutinis rasės palikuonis, jis buvo pramintas Princu Raudona Mantija.

Ši kronika byloja apie jį.

Praslanko aštuoniasdešimt metų nuo Kalavijų Valdovų žlugimo, ir Korumas vėl susidomėjo mabdenais bei jų dievais.

PIRMA KNYGA,
*kurioje prinčą Korumą aplanko
keistas ir nemalonus
regėjimas*

**1. PRAEITIS BLĖSTA, ATEITIS
BAUGINA**

Gražuolė Ralina, sulaukusi devyniasdešimt šešerių metų, mirė. Ilgai apraudojo ją Korumas. Praslinko septyneri metai, o princas vis gedėjo žmonos - juk pats jis galėjo gyventi dar ištisą tūkstantmetį, todėl trumpas mabdenų amžius kėlė jam nesuprantamą pavydą. Pačių gi mabdenų Korumas vengė, nes šie jam priminė Raliną.

Vadagai vėl ėmė kurtis atokiose pilyse. Pilyšios taip priminė uolas, kad iš tolo mabdenai matė ne buveines, o granito ir bazalto luitus. Tačiau Korumas šalinosi ir vadagų - metalų, praleisti su Ralina, pripratino jį prie mabdenų draugijos. Ši keista padėtis paakino jį tam skirtose Erno pilies salėse rašyti eiles, tapyti ar kurti muziką.

Taip, visų apleistas, gyveno Korumas senojoje Erorno pilyje ant jūros kranto. Vis rečiau ir rečiau jį aplankydavo svečiai. Tarnai (dabar tai buvo vadagai) laužė galvas, kaip įkalbėti princą vesti vadagų moterį, kuri pagimdytų jam vaikų ir gražintų gyvenimo džiaugsmą. Tačiau nežinojo jie, kaip priėti prie savo pono, Korumo Džailino Irsio, Princo Raudona Mantija, kurio dėka pasaulis atsikratė visagalių dievų.

Į tarnų širdis įsismelkė baimė. Jie ėmė bijoti Korumo, vienišo vadago su tuščią akiduobę dengiančiu raiščiu, Korumo, tyliai besiblaškančio naktimis tamsiose pilies menėse ar niūriai risnojančio per apsnigtą mišką.

Baisu buvo ir pačiam Korumui. Jį gąsdino beprasmiškos dienos, mėnesiai, metai; jis laukė tik vieno - kada lėtai slenkantys šimtmečiai priartins jo mirties valandą.

Pagalvodavo Korumas ir apie savižudybę, tačiau jam atrodė, kad toks poelgis paniekintų Ralinos atminimą. Kartais ateidavo mintys apie naujus žygius; bet kur rasti neužvaldytas žemes šiame ramiame ir jaukiame pasaulyje? Net laukiniai karaliaus Lyr-a-Brodo mabdenai grįžo prie savo įprastų darbų - žemdirbystės, prekybos, žvejybos. Pasauliui niekas negrėsė, jame nesiautėjo jokia akivaizdi neteisybė. At-

sikratę senųjų dievų, mabdenai tapo kupini gėrio ir išminties.

Korumas dažnai prisimindavo jaunystės pomėgius. Kitados jis buvo medžiotojas. Dabar medžioklė jo visiškai nebeviliojo. Pernelyg ilgai princas vaikėsi Kalavijų Valdovus, kad persekiojamam jaustų ką nors kita; išskyrus gailęstį. Anksčiau Korumas daug jodinėjo. Jį džiugino nuostabios žaliuojančios Ererno žemės. Panašias iškylas rengdavo jis ir dabar, tačiau jau be pirmykščio pasitenkinimo.

Jis traukdavo lapuočių miškais, juosiančiais kyšulį, ant kurio dunksojo Ererno pilis. Kartais Korumas ryždavosi nujoti iki tankiais prožirniais apaugusios žaliosios žemumos, kur jį pasitkdavo dangaus mėlynėje sklandantys sakalai ir slogi tyła. Retsykiais princas grįždavo į pilį pajūrio keliu, vingiuojančiu pavojingai arti irstančio kranto. Žemai apačioje aukštos bangos baltomis keteromis įnirtingai daužėsi į uolas. Purslai pasiekdavo net Korumą, tik vargu ar jis pastebėdavo juos. O juk kadaise tai teikė jam džiaugsmą...

Daugiausia laiko Korumas praleisdavo pilyje. Nei saulė, nei vėjas, nei lietaus ošimas negalėjo išvilioti jo iš niūrių kambarių, kuriuose kažkada skambėjo Ralinos juokas... Kartais Koru-

mas net nepakildavo iš savo krėslo. Jo stuomeningas kūnas ilsėjosi ant pagalvių, jo geltonai raudonos akies žvilgsnis stengėsi prasiškerbti pro praeities ūkus, kurie kas metai vis tirštėjo. Korumo neviltis didėjo, nes daugelis prisiminimų, siejusių jį su Ralina, blėso, grimzdo į užmarštį. Kartu su mabdenais į Eroną įslinko vaiduokliai.

Kartais, kai sielvartas atlėgdavo, Korumas prisimindavo Džerį-a-Konelį, tokį pat ilgaamžį, - ir kodėl gi jis nusprendė palikti šį matmenį... Didvyrių palydovas laisvai keliavo per visus Penkiolika Matmenų, jis buvo draugas ir patarėjas to, po kurio daugybe pavidalų, Džerio nuomone, slėpėsi pats Korumas. Būtent Džerį-a-Konelis pasakė, jog kartu jiedu sudaro vieną Galingąjį Didvyrį.

Voilodijono Gagnasdiako pilyje Džeris susitiko su kitais Korumo įsikūnijimais - Erekoze bei Elriku. Erekozės prakeikimas ir buvo visų savo inkarnacijų suvokimas. Princas irgi suprato tai protu, tačiau jo jausmai priešinosi. Korumas buvo jis pats. Tai jo likimas.

Korumas saugojo Džerio paveikslų kolekciją. Daugiausiai ją sudarė autoportretai, bet buvo čia ir Ralinos bei Korumo portretai, juodai balto sparnuotojo katino, kurį Džeris visada nešio-

josi su savimi, atvaizdai. Sunkiausiomis minu-
tėmis princas žiūrėdavo į paveikslus, prisimin-
damas praeitį, tačiau greitai ir juose pavaiz-
duoti žmonės jam ėmė atrodyti tolimi, nebe-
pažįstami. Korumas stengėsi mąstyti apie atei-
tį, kurti kokius nors planus, bet visi jo geri ke-
tinimai čia pat žlugdavo. Koks detalus ir išmin-
tingas bebūtų planas, jo užtekdavo vos dienai.
Erorno pilis buvo užversta nebaigtomis poe-
momis, romanais, paveikslais ir partitūromis.
Taikų vadagą pasaulis pavertė kariu, tačiau
paliko jį be priešininko. Tokia jau buvo Korumo
dalia. Jam nereikėjo dirbti žemės, nes vadagų
maistą gamino pačioje pilyje. Netrūko nei mė-
sos, nei vyno. Erorno pilis viskuo aprūpino sa-
vo saujelę gyventojų. Daugybę metų Korumas
gamino rankų protezus, panašius į tuos, ku-
riuos jis matė gydytojo namuose ledi Džeinės
Pentalijon pasaulyje. Dabar jis turėjo visą rin-
kinį tobulų mechanizmą, niekuo ne prastesnį
už tikrą ranką. Daugiausia laiko Korumas pra-
leido prie sidabrinės rankos su riešu, kuri buvo
tiksliai prieš šimtą metų Glandit-a-Krajaus nu-
kirstos princo rankos kopija. Šia naująja ranka
prisireikęs Korumas galėjo valdyti ir kardą, ir
ietį, ir lanką. Silpno raumenų judesio pakako,
kad sidabrinė ranka paklustų šeimininko va-

liai. Protezas nuo tikros rankos skyrėsi tik tuo, kad jo gniaužtas buvo tvirtesnis. Korumas išmoko vienodai gerai valdyti abi rankas. Tačiau naujos akies pasidaryti jis negalėjo - teko tenkintis Ralinos išsiuvinėtu raudono šilko raiščiu. Ką nors svarstydamas, Korumas buvo įpratęs kairiąja ranka čiupinėti šį ornamentą.

Kartą naktį Korumas išgirdo balsus ir pagalvojo, jog iš vienatvės jau pradeda kuoktelėti. Balsai sklido iš kažkur toli, vis kartodami vardą, primenantį jo vardą vadagų kalba ir kartu kiek kitokį. Korumas bandė išvyti balsus, tačiau visos pastangos buvo perniek, taip pat, kaip ir mėginimas aiškiau juos išgirsti. Taip tęsėsi keletą naktų. Korumas bandė rékti, bet tik sunkiai vaitojo ir, užsikimšęs ausis, blaškėsi savo guolio šilkuose bei kailiuose. Kartais jis pasijuokdavo iš savęs ir išlėkdavo į ilgus pasijodinėjimus, kad pagaliau pavargtų ir kietai įmigtų. Tačiau balsai vis grįždavo. Maža to, Korumui pradėjo rodytis ir regėjimai. Tankiame miške šmėkščiojo blankios figūros. Jos laikė viena kitą už rankų, bandydamos apsupti Korumą. Princas kreipėsi į jas sakydamas, jog negirdi jų ir nesupranta, ko jos nori. Jis meldė jų nutilti. Tačiau jos nesiliovė giedojusios....